

SOSIAALITYÖN VISIO 2020

KEHITTÄMISIDEOITA OPINTOMATKALTA TUKHOLMAAN

SoNETBOTNIA
Etelä-Pohjanmaan ohjausryhmä
12.08.2014 Seinäjoki

SB:n Pohjoismainen erityistehtävä
Marjo Hannu-Jama

Pohjoismainen erityistehtävä

Toiminnan lähtökohdat

- ▣ Sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA:n pohjoismainen erityistehtävä
(Valtioneuvoston asetus osaamiskeskustoiminnasta, 4§;
Sosiaalialan osaamiskeskuslaki 2§, 2 mom)
- ▣ Vaasan kaupungin ja STAKESin (THL) välinen 2017 ulottuva puitesopimus
- ▣ Pohjoismaisen tiedon ja osaamisen tuottaminen osaamiskeskusverkoston ja kuntien käyttöön
 - Tiedontuottaminen
 - Kehittämistyön tuki
 - Seminaarit, selvitykset, kyselyt
- ▣ Työpanoksen jakautuminen Vaasan kaupunki (60%) SB (40%)

Pohjoismainen erityistehtävä 2014

- ▣ Osaamiskeskusjohdon osoittamat työtehtävät
- ▣ Vaasan kaupunki: maahanmuuttotyöryhmän tehtävät ja sihteerisyys
- ▣ THL: puitesopimus 2017 > pohjoismaisen yhteistyön ja asiantuntijuuden edistäminen ja osaamisen tuki
 - Tutkimusohjelmayhteistyö Bowerin kanssa
 - Yhteisiä artikkeleita tulossa mm. Osallisuus- teokseen ja nuorten maahanmuuttajien syrjäytymisen ehkäisyyn – sosiaalityön näkökulma
 - Rahoitushakemukset VNK- tutkimusohjelmaan Bower-verkoston kanssa (osallisuus ja mielenterveyden edistäminen)

Esityksen sisältö

Sosiaalityön visio 2020

- Suuntana näyttöön perustuva sosiaalityön käytäntö
- Asiantuntijuuden kehittyminen ja kehittäminen uusissa sosiaalityön ohjausrakenteissa
- Sosiaalisen asiantuntijuus – paikka ja tarve

Pohjoismaisen erityistehtävä 2014

- Osaamiskeskusjohto
- Vaasan kaupunki
- Terveysten- ja hyvinvoinninlaitos

Opintomatkan tavoite

Matkan tarkoitus ja tavoite

- ▣ hankkia vertaistietoa, osaamista ja ideoita sosiaalialan kehittämiseksi soterakenteiden ja -palvelujen muutoksessa erityisesti osaamiskeskusten kehittämistehtävän ja sen tarpeiden näkökulmasta
- ▣ verkostoituminen

Opintomatkan läpileikkaavat teemat

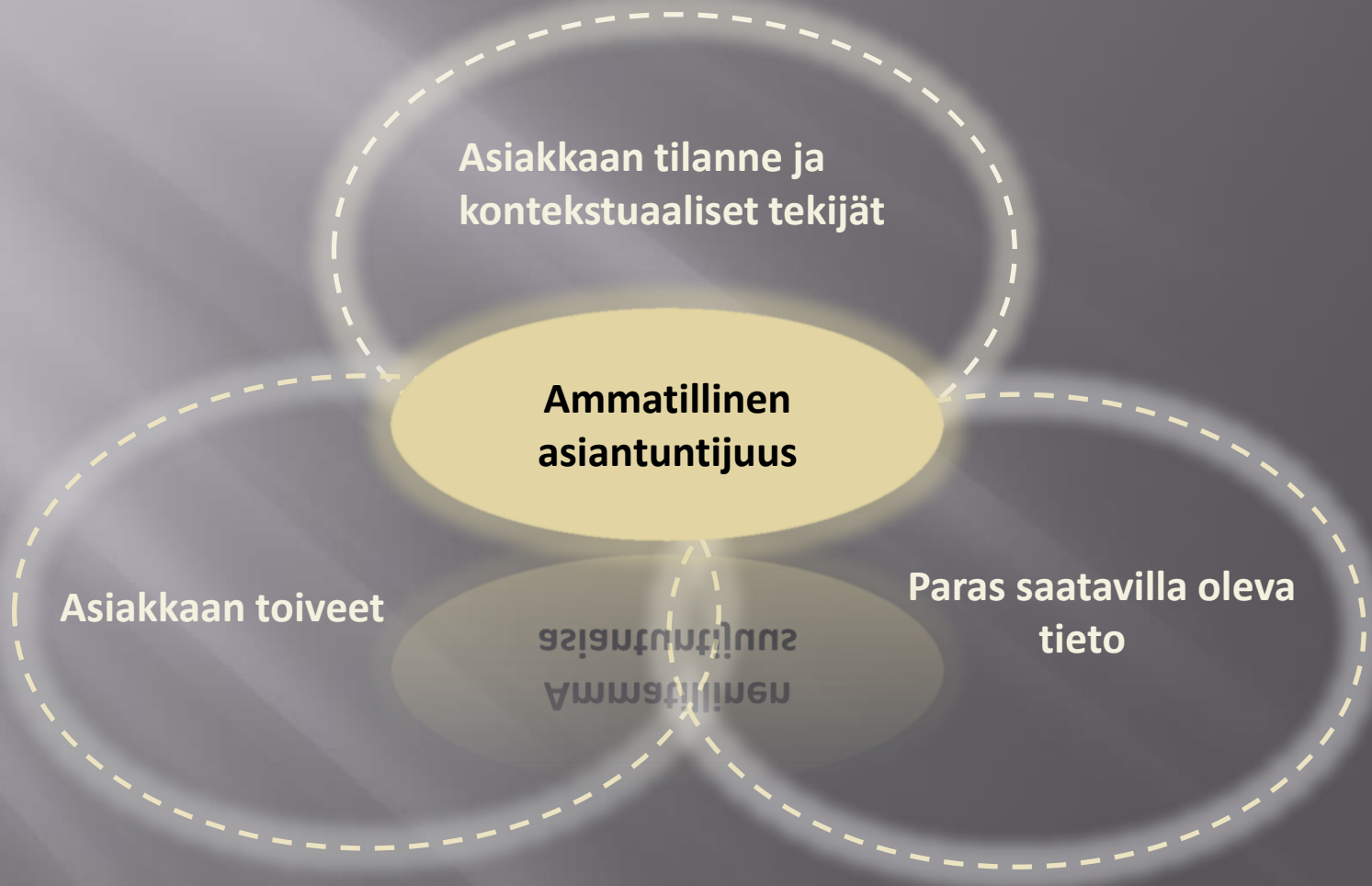
- ▣ hyvinvointipalvelujen ajankohtaiset haasteet, vaikuttavuus, toiminta- ja kehittämisrakenteet sekä yhteistyöverkostojen ja monitoimijaisen yhteistyön rakentuminen.

Suuntana näyttöön perustuva sosiaalityön käytäntö

- ▣ Vaikuttavat palvelut - asiakkaan oikeus
- ▣ Profession selviytymistarina?
- ▣ Systemaattisuuteen, läpinäkyvyyteen ja asiakkaan osallistumiseen perustuva professionaalinen toimintatapa ja strategia
- ▣ Oppimisprosessi kompleksisessa toimintakokonaisuudessa jossa ***aina*** mukana epävarmuuselementti:
 - riittävän osaamisen ja tiedon suhde sekä näiden vaikutus tietyn ihmisen elämäntilanteessa

**Näyttö ei tee päätöksiä
– sen tekevät ihmiset**

Näyttöön perustuva sosiaalityön käytäntö

Asiantuntijuuden tunnistaminen, avaaminen ja ymmärrettäväksi tekeminen

- ▣ Osaamisen kehittäminen?
- ▣ Vai asiantuntijuuden kehittyminen ja kehittäminen?
 - Yksilötasolta yleiselle tasolle
 - Asiantuntijuuden jaetut kriteerit
- ▣ Osaamisen kehittäminen ei riitä, tarvitaan pitkántähtäimen *ohjausrakennetta* asiantuntijuuden tueksi ja kehittymiseksi
- ▣ Palvelurakenneuudistus ja uusi järjestämislain tutkimuksen ja kehittämisen rakenne?
- ▣ Mitä osket tekevät tässä ? Mikä ohjaa näitä rakenneprosesseja ja mihin tietoon se perustuu?
 - Vanhoissa rakenteissa?
 - Uusissa rakenteissa?

**Asiantuntijuuden kehittyminen ja
kehittäminen uusissa sosiaalityön
ohjausrakenteissa**

Osaamisen ohjaus

Tietotuotanto?

MITÄ ?

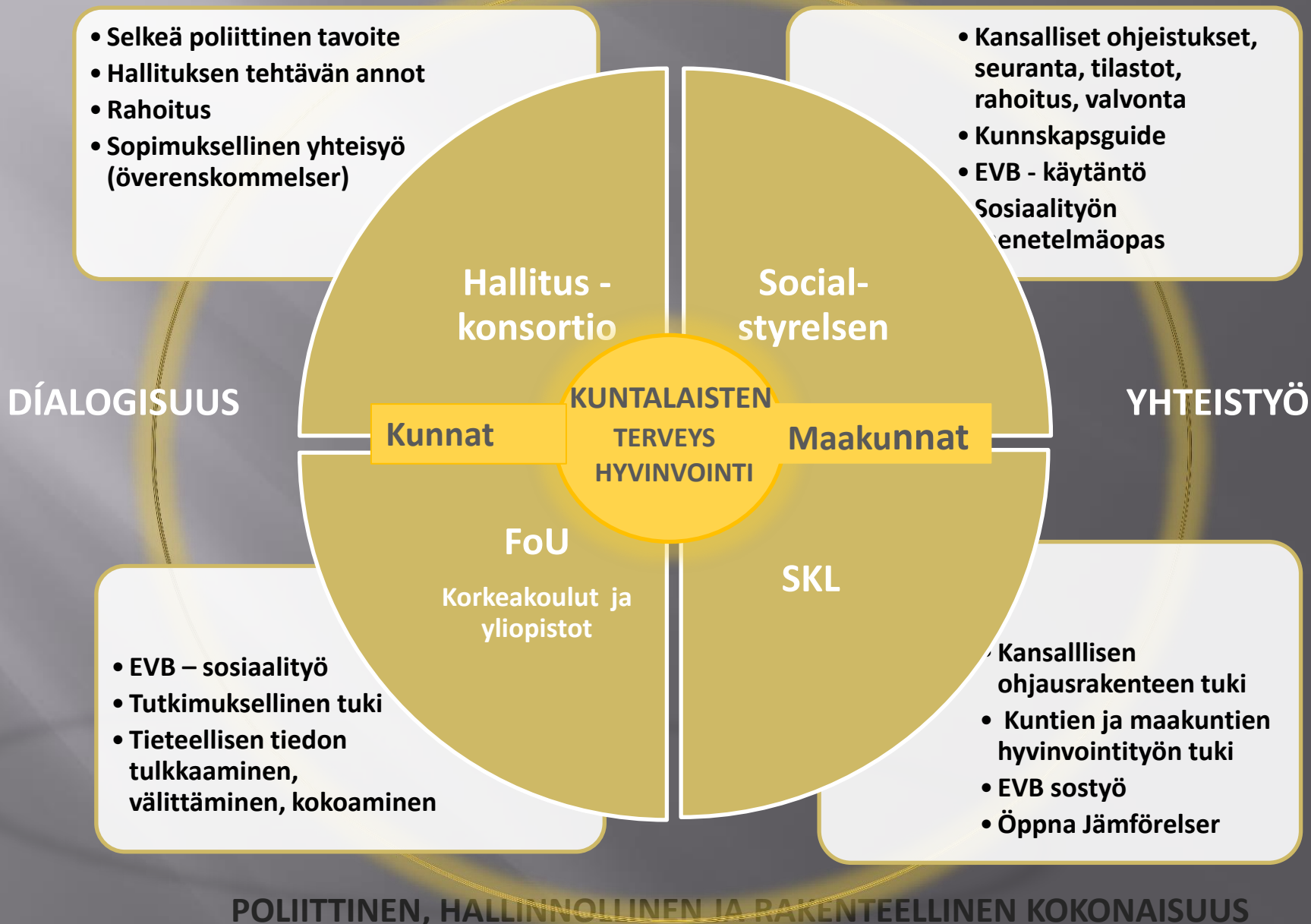
- ▣ Työskentelymalli systemaattiselle tiedon kehittämiselle, käyttämiselle ja seuraamiselle
- ▣ Paras saatavilla oleva tieto läpileikkaa sosiaalityön käytännön
- ▣ Koottu tieto ohjaa ja tukee päätöksentekijöitä kaikilla tasoilla – poliitikoista ja ammattilaisiin

MIKSI?

- ▣ Kansallinen osaamisen ja kokemusten jakaminen
- ▣ Palvelut ja hoito samanlaisilla ehdoilla koko maassa
- ▣ Uudet menetelmät ja kalliit toimenpiteet voidaan arvioida nopeasti

**Ruotsi: Sosiaalipalveluilla isoja alueellisia, osaamiseen, resursseihin sekä laatuun ja kustannuksiin liittyviä eroja.
Ei yhteyttä kustannusten ja tulosten välillä!**

TIEDON JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN, KÄYTTÖÖNOTTAMINEN JA SEURANTA

▣ Vision kytkeminen - vaikuttava sosiaalityö ja sosiaalityön vaikuttavuus

■ Osallisuus ja sosiaalityö

- ▣ sosiaalityön uusi rooli asiakkaiden osallisuuden motivoijana? Perinteen palauttaminen?
- ▣ Järjestöyhteistyön vahvistaminen
- ▣ osallisuus työhön > uudet yhteistyön mahdollisuudet Typeissä?
- ▣ **Osallisuus arjessa ja palveluissa, fokus järjestelmä- ja politiikkatasolle**

■ Sosiaalisten erojen kaventamisen politiikka

- ▣ Läpileikkaavaksi teemaksi kuntien strategioissa ja arjen toiminnoissa kaikilla hallinnonaloilla
- ▣ Sosiaaliset investoinnit
- ▣ Uusien sosiaalisten riskien tunnistaminen esim. muukalaisviha
- ▣ Yhteiskunta- ja sosiaalipoliittinen, sosiaalityön strateginen avaus
- ▣ **ehkäisevä ja edistävä työ > yhteydet kansanterveyteen**

■ Monitoimijainen yhteistyö

- ▣ Ehjät palvelukokonaisuudet ja sosiaalityön rooli
- ▣ Mikten kuntien sosiaalitoimi ja sosiaalialan ammattilaiset vaikuttavat ?
- ▣ Miten vakuuttavasti sosiaalityö ja sen toimijat rakentavat profession ydinosaamisen kautta siltoja muihin toimijoihin ja miten tämä osaaminen integroidaan palvelukokonaisuuksiin?
- ▣ Hyvinvointituotannon rajamailla - organisatorinen välitila terveyden- ja sosiaalihuollon sekä koulun välillä? Mats Tyrstrup, Handelshögskolan i Stockholm
- ▣ **Sosiaaliset innovaatiot**
- ▣ Mitä on erilaisia osaajia ja erilaista osaamista ennakkoluulottomasti hyödyntävän yhteistyön mahdollisuudet? Sosiaalisten edellytysten optimointi ja sosiaalityön rooli?

Sosiaalisen asiantuntijuus - tarve ja asema

Ratkaistavia kysymyksiä

- Mikä on oskejen rooli , tehtävät ja paikka uusissa rakenteissa - integroituna oske + pete + korkeakoulutoimijat?
- Mitä tapahtuu sosiaalityölle oskejen sijoituessa palvelutuotannon lähelle sotealueilla? Mitä kunnat palvelujen tuottajina tarkoittaa käytännössä ja mikä on sosiaalityön tulevaisuus siinä? Miten käy alueellisen kehittämisen ja miten kytköksen kansalliseen? Riskit?
- Sosiaali- ja terveydenhuolto yhdessä? Yhteistyön tiivistäminen THL:n kanssa? Huomio yhteisiin tavoitteisiin ja hyötyihin?
- Uudet avaukset esim. hyvinvointiallianssit? Herättely ja vaikuttaminen?

SOSIAALITYÖN VISIO 2020 MENESTYSTEKIJÄT

Vuorovaikutukseen perustuva
KANSALLINEN VERTIKAALINEN JA HORIZONTAALINEN OHJAUS
STM ,THL, Kuntaliitto

TUTKIMUS

- VAHVA JA JÄRJESTÄYTYNYT KANSALAISSYHTEISKUNTA
- OSALLISUUS
- VAIKUTTAMINEN
- KOKEMUSTIETO

ASIAKKAAN
TILANNE JA
TOIVEET

AMMATILLINEN
ASIAN-
TUNTIJUUS

- SOSIAALISTEN EROJEN KAVENTAMISEN POLITIIKKA
- HYVINVOINNIN & OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN
- SYRJÄYTYMISEN EHKÄISEMINEN

KEHITTÄMINEN

HYVINVOINTIKUNNAT
Palveluntuotanto,
tutkimus ja
kehittäminen

SOSIAALITYÖN EHDJÄT

PALVELUKOKONAISUUDET 2020

KUNTALAISTEN
HYVINVOINTI

KONTEKSTU-
AALISET TEKIJÄT

TIETEELLINEN
TIETO

- YHTEISKUNNALLISET TEKIJÄT
- SOSIAALISET MAHDOLLISUUDET JA INVESTOINNIT

- SOSIAALISET VAIKUTUKSET
- HYVINVOINTITIETO
- SOSIAALITYÖN VAIKUTTAVUUS

KOULUTUS

KÄYTÄNTÖ

POHJOISMAISEN TIEDON JA YHTEISTYÖN
HYÖDYNTÄMINEN

SOTE-ALUEEN
VERKOSTOT
Osket, THL, järjestöt,
yritykset, oppilaitokset
HYVINVOINTIALLIANSSIT

Kiitos!

Kuva: Laura Olsen